

Quicksan Wet natuurbescherming Stevenskamp, Heeten

© 2019 Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, Culemborg

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv

Beesdseweg 3-18

4104 AW Culemborg

T 0345 753 275

E info@bureau-iridis.nl

W www.bureau-iridis.nl

KvK 110 557 87

Btwnr NL 8212 39 119 B01

IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: F. (Ferdy) Timmerman

Veldonderzoek: F. (Ferdy) Timmerman, V. (Vera) Praet

Foto's: F. (Ferdy) Timmerman

Foto voorblad: Zorgcentrum Stevenskamp te Heeten

Projectnummer: 2019-096

Wijze van citeren: Timmerman, F.2019. Quickscan Wet natuur-
bescherming – Stevenskamp, Heeten. Ecolo-
gisch Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-
2019-096.

In opdracht van: SAB

Contactpersoon: C. (Corinne) Schutte

Status: 13-6-2019

Ondertekening: S. (Susan) Zwerver

Paraaf: SZ

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2018, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

F. (Ferd) Timmerman

Quickscan Wet natuurbescherming Stevenskamp, Heeten

In opdracht van: SAB

Inhoud

Samenvatting	1	4.2	Veldonderzoek	10	
1 Inleiding	2	4.3	Analyse	10	
1.1	Aanleiding en context	2	5 Resultaten en effectbeoordeling	11	
1.2	Onderzoeksvragen	2	5.1	Vaatplanten	11
2 Plangebied en werkzaamheden	3	5.2	Grondgebonden zoogdieren	11	
2.1	Beschrijving van het plangebied	3	5.3	Vleermuizen	12
2.2	Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.4	Vogels	13
3 Wettelijk kader en beschermde soorten	5	5.5	Vissen	13	
3.1	Wettelijk kader	5	5.6	Amfibieën	14
3.2	Wet natuurbescherming	5	5.7	Reptielen	14
3.2.1	Zorgplicht	5	5.8	Ongewervelden	14
3.2.2	Natura 2000-gebieden	5	6 Conclusie en advies	15	
3.2.3	Soortbescherming	5	6.1	Beantwoording onderzoeksvragen	15
3.2.4	Vogellijst	7	6.2	Mitigerende maatregelen	16
3.2.5	Beschermde houtopstanden	7	6.3	Conclusie	16
3.3	Ontheffing, vergunning of vrijstelling	7	7 Bronnen	17	
3.4	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	8	7.1	Literatuur	17
3.5	Conclusie benodigd onderzoek	8	7.2	Websites	17
4 Onderzoeksmethode	10	Bijlage A. Concept toekomstige situatie	18		
4.1	Literatuuronderzoek	10	Bijlage B. Overzicht algemene vrijstellingen	19	

Samenvatting

Op het terrein van ZGR Stevenskamp te Heeten wordt het centraal gelegen gebouw gesloopt ten behoeve van de uitbreiding van het zorgcentrum. Er zullen hier 48 appartementen voor beschermd wonen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt het terrein deels heringericht, waarvoor mogelijk vegetatie wordt verwijderd. De werkzaamheden kunnen negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹ en natuurwaarden. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. In dit kader heeft SAB aan Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een Quickscan Soortbescherming uit te voeren.

In het plangebied broeden algemene vogelsoorten in en direct rondom het te slopen gebouw, maar ook in vegetatie verder van het gebouw af. Het voorkomen van nestplaatsen van jaarrond beschermde vogels is uitgesloten. Het te slopen gebouw biedt potentie voor gebouwbewonende vleermuizen; op veel plekken zijn stootvoegen aanwezig die als in-/uitvliegopening te dienen. De beplanting rondom het te slopen gebouw en de schuur aan de rand van de geitenweide zijn potentieel plekken waar egels verblijfplaatsen kunnen hebben.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vleermuizen	Mogelijk	Aanvullend onderzoek
Jaarrond beschermde vogels	Nee	Geen
Algemene broedvogels	Mogelijk	Werken buiten broedseizoen
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Mitigerende maatregelen of aanvullend onderzoek

Omdat niet duidelijk is in hoeverre vleermuizen verblijfplaatsen hebben in het te slopen gebouw, is aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk. Voor algemene broedvogels geldt dat er buiten het broedseizoen moet worden gewerkt; hier is geen aanvullend onderzoek voor nodig. Voor de egel geldt dat de vervolgstappen afhangen van de planning van werkzaamheden. Als de potentiële plekken waar egels verblijfplaatsen hebben ongeschikt worden gemaakt vóórdát de egel van de lijst met vrijgestelde soorten af wordt gehaald, is er geen aanvullend onderzoek nodig. Gebeurt dit pas ná de wijziging van de vrijstellingsregeling, dan is er aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van egels nodig. Het uitvoeren van eventueel noodzakelijk aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in specifieke periodes (Tabel 2). Voor de egel is nog geen geldend onderzoeksprotocol; naar verwachting wordt hierover in de loop van 2019 meer duidelijk.

Tabel 2 | Onderzoekperiodes per soortgroep

Type	Minimaal aantal onderzoeken	Onderzoekperiode	Tussenperiode	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
Vleermuis – Zomer	3 bezoeken	15 mei t/m 15 juli	(10) 30							
Vleermuis – najaar	2 bezoeken	15 augustus t/m 1 okt	(10) 20							
Egel	?	?	?							

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de Provincie Overijssel

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Op het terrein van ZGR Stevenskamp te Heeten wordt het centraal gelegen gebouw gesloopt ten behoeve van de uitbreiding van het zorgcentrum. Er zullen op deze plek 48 appartementen voor beschermd wonen worden gerealiseerd. Het gebouw dat zuidwestelijk gelegen is op dit terrein zal blijven bestaan, maar de uitbreiding zal wel aansluiten op dit gebouw. Mogelijk worden er voor de herinrichting van het terrein ook bomen gekapt of wordt overige vegetatie verwijderd.

De geplande werkzaamheden kunnen negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten². Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft SAB aan Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan).

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

---

² Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Overijssel.

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied beslaat ongeveer 2,7 ha van het terrein van ZGR Stevenskamp aan de Weseperweg te Heeten. Het terrein bestaat uit een aantal appartementencomplexen te midden van gazons en parkeerplaatsen die zijn omzoomd met hagen. Aan de noord- en westzijde van het plangebied en langs de Weseperweg staan bomenrijen; ook tussen de gazons staat verspreid een aantal bomen. In Figuur 2.1 en Afbeelding 2.1 t/m 2.6 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

Op het terrein van ZGR Stevenskamp wordt het centraal gelegen gebouw gesloopt ten behoeve van de uitbreiding van het zorgcentrum (zie ook bijlage A). Daarbij worden ook drie bomen gerooid: één hiervan staat direct rechts van de zuidvleugel van het te slopen gebouw, de andere twee staan aan de rechterkant van de noord-zuid georiënteerde inrit (Weseperweg). Er zullen 48 appartementen voor beschermd wonen worden gerealiseerd. Het zuidwestelijk gelegen gebouw zal blijven bestaan; hier wordt een glazen doorgang naar de nieuwbouw op de slooplocatie aangesloten.

Figuur 2.1 | Overzicht van het plangebied aan de Weseperweg te Heeten

Afbeelding 2.1 | Vooraanzicht zorgcentrum Stevenskamp

Afbeelding 2.2 | Achterzijde zorgcentrum Stevenskamp

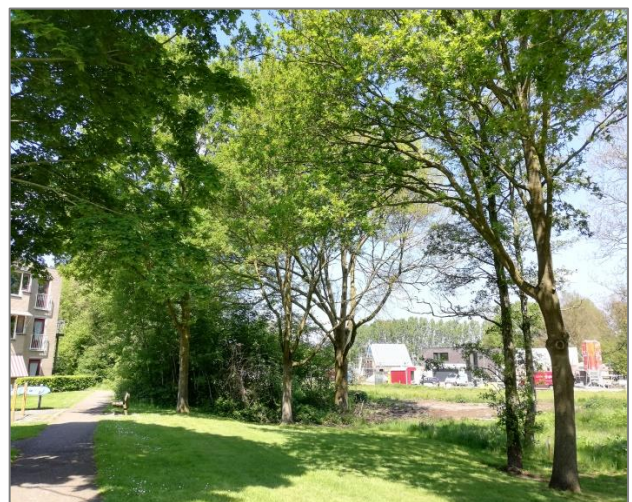
Afbeelding 2.3 | Gazons met bomen rondom Stevenskamp

Afbeelding 2.4 | Nieuwbouw, locatie Stevensersf

Afbeelding 2.5 | Stal en geitenweide op het zorgcomplex

Afbeelding 2.6 | Bosschages aan de rand van het plangebied

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk. Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

3.2.1 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mèt en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.2.2 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Boetelerveld' ligt op een afstand van ruim 3,5 kilometer. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied is het uitgesloten dat er negatieve effecten ten aanzien van het Natura2000-gebied optreden. Het is daarom niet noodzakelijk om een voortoets t.b.v. een habitattoets in het kader van Natura 2000 uit te voeren.

3.2.3 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;
2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de onthefingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de onthefingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- a. opzettelijk doden of vangen;
- b. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

- c. in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de onthefingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvel-

- den, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

3.2.4 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1). De nesten van vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader 3.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.2.5 Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming (voorheen Boswet). Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbepant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen,

op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbepanting. Alle provincies hebben verordeningen vastgesteld waarin is geregeld hoe een kapmelding moet worden ingediend, waaraan herbepanting moet voldoen en wanneer ontheffing van de herbepantingsplicht kan worden verleend. Sommige provincies hebben ook beleidsregels vastgesteld waarin bijvoorbeeld is aangegeven wanneer een kapverbod wordt opgelegd.

De Wet natuurbescherming beschermt geen houtopstanden binnen de bebouwde kom. Waar de grens van de “bebouwde kom Wet natuurbescherming” ligt, wordt bepaald door de gemeenteraad. Dit valt vaak min of meer gelijk met de ‘bebouwde kom Verkeerswet’, maar kan afwijken. Binnen de bebouwde kom geldt meestal een kapverbod op grond van de algemene plaatselijke verordening (APV) of een gemeentelijke bomenverordening. Daarnaast kunnen gemeenten ook regels stellen voor bomen buiten de bebouwde kom, bijvoorbeeld in een bestemmingsplan.

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waar de regels van de Wet natuurbescherming op van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vanuit de Wet natuurbescherming vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Aangezien het plangebied binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Raalte ligt, geldt hier de APV. Er geldt mogelijk een kapverbod, waarvoor een vergunning aangevraagd dient te worden bij de gemeente. De opdrachtgever dient hier zelf zorg voor te dragen.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing

fing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Geëerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage B en C voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Gezien de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied die zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden, zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten niet uit te sluiten. Dit betekent dat er mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Een Quickscan Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen deze gebieden. Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen geheel of gedeeltelijk binnen de begrenzing van het NNN plaatsvinden en een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd en/of negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

Voor onderhavig project is het uitvoeren van een 'Nee, Tenzij'-toets niet nodig omdat het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt.

3.5 Conclusie benodigd onderzoek

Voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden is het noodzakelijk de volgende toetsingen uit te voeren:

- Quickscan Wet natuurbescherming;

In onderhavig rapport worden de kaders, uitvoering, resultaten en effectbeoordeling van deze toets beschreven.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 22-5-2019. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld

of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of aanvullend specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

4.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Een groot deel van de vegetatie bestaat uit aangeplante tuinplanten. Daarbuiten zijn alleen algemene, niet-beschermde soorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid ook niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde vaatplanten in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vaatplanten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Verspreidingsgegevens uit de NDFF hebben uitgewezen dat er in de omgeving van het plangebied in ieder geval zeven (inheemse) soorten grondgebonden zoogdieren voorkomen. Voor vijf van deze soorten, zoals voor bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*) geldt een provinciale vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkeling. De eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) is in de provincie Overijssel wel beschermd. Ten slotte is bekend dat de egel (*Erinaceus europaeus*) in het ge-

bied voorkomt. De egel staat op moment van schrijven van deze rapportage nog op de lijst met vrijgestelde soorten, maar die status wordt rond ca. oktober 2019 gewijzigd, waardoor de vrijstelling wordt opgeheven.

Eekhoorns leven zowel in bomen als op de grond; ze voeden zich hoofdzakelijk met boomzaden (o.a. eikels, noten en kegels van naaldbomen) die ze voorafgaand aan de wintermaanden verstoppert in holtes van (bijvoorbeeld) bomen. Eekhoorns verblijven in zelfgebouwde nesten in bomen, maar soms worden ook holtes in bomen of nestkasten gebruikt (Zoogdierverseniging, 2018). Tijdens het veldbezoek zijn echter geen nesten of holtes aangetroffen waar mogelijk eekhoorns in verblijven. Het te slopen gebouw of de vegetatie er direct omheen maken daarbij geen deel uit van essentieel habitat van in het gebied voorkomende eekhoorns.

Egels komen in Nederland op veel verschillende plekken voor, waaronder in tuinen, bos en bosranden, en in steden waar voldoende groen en schuilplaatsen zijn (Zoogdierverseniging, 2019). Egels zijn 's nachts actief en houden zich overdag op in nesten van bijvoorbeeld bladeren of mos, maar kunnen 's zomers ook op kale grond onder struikgewas slapen. Dit soort nesten kunnen zich in het plangebied in de bosschages langs de noordgrens bevinden, maar ook onder de dekking van struiken en andere vegetatie in de aangeplante tuinen. Daarnaast kunnen egels ook een rustplaats hebben in de stal die aan de rand van de geitenweide staat.

Effectbeoordeling

De geplande sloop heeft geen invloed op eekhoorns die zich in het gebied ophouden. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen die verloren zullen gaan, en het deel van het plangebied dat door werkzaamhe-

den zal worden beïnvloed maakt geen deel uit van essentieel habitat.

De werkzaamheden kunnen wél effect hebben op eventueel aanwezige verblijfplaatsen van egels, omdat de aanwezige beplanting rondom het gebouw zal moeten worden verwijderd. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van egels, of het verstoren van de dieren zelf is in de provincie Overijssel op dit moment nog geen ontheffing nodig, omdat de egel bij ruimtelijke ontwikkeling nu nog vrijgesteld is van de beschermde status. Vanaf ca. oktober 2019 wordt de egel van deze lijst gehaald en is een ontheffing noodzakelijk. De noodzaak voor aanvullend onderzoek en de manier waarop gemitigeerd moet worden, hangt dus sterk af van het moment waarop de vegetatie met mogelijke verblijfplaatsen of de stal worden verwijderd. In hoofdstuk 6 wordt hier verder op ingegaan.

5.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen voorkomen. Hierbij gaat het om drie soorten:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied.

Vaste verblijfplaatsen

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn gebouwbewonende soorten die vaak verblijfplaatsen hebben in holle muren of plafonds. Ze vinden toegang via openingen als stootvoegen, kieren achter dakgoten, of plekken waar houtrot een opening verschaft tot een holte.

Het te slopen gebouw in het plangebied heeft langs de bovenste halve meter van de meeste muren stootvoegen (Afbeelding 5.1). Gedeeltelijk zijn deze voorzien van zogenaamde bijenbekjes die de toegang tot de muur blokkeren. Op veel plekken zijn de stootvoegen echter open en met zekerheid groot genoeg voor vleermuizen. Zonder nader onderzoek valt daarom niet uit te sluiten dat vleermuizen verblijfplaatsen in het te slopen gebouw hebben.

Afbeelding 5.1 | Stootvoegen langs bovenrand van gevel

Voor het westelijk gelegen gebouw (nieuwbouw) geldt dat het ongeschikt is voor vleermuizen. Hoewel er ruimte zichtbaar is tussen de daklijst en dakpannen (kopse kant), bestaan deze uit een oppervlak dat dusdanig glad is dat vleermuizen er niet op kunnen landen om daarna eventueel het gebouw binnen te komen.

De rosse vleermuis is een soort die verblijfplaatsen heeft in boomholten die naar boven toe zijn uitgerot. Het aantal te rooien bomen zich beperkt tot de drie bomen rond de zuidgevel van het te slopen gebouw. In deze bomen zijn geen holten aangetroffen die potentie hebben als verblijfplaats voor rosse vleermuis.

Vliegroutes

Voor vleermuizen kunnen lijnvormige elementen, zoals bomenrijen in een open landschap van belang zijn als vliegroute. Wanneer er door het kappen van bomen gaten in het lijnvormig element ontstaan, kan een vliegroute worden onderbroken. De rijen bomen langs de Weseperweg zouden een deel van een vliegroute kunnen beslaan. In de beoogde nieuwe situatie blijven deze bomen echter intact.

Foerageergebied

In en direct rondom het plangebied staan veel bomen en hoge struiken waarlangs vleermuizen kunnen foerageren (Afbeelding 5.2). Gezien het groene karakter van de omgeving is het echter uitgesloten dat deze vegetatie essentieel foerageergebied betreft. Bovendien heeft de nieuwe situatie voldoende groen waar vleermuizen kunnen foerageren (Bijlage A).

Afbeelding 5.2 | De vele bomen in het plangebied bieden interessante foerageerlocaties voor vleermuizen

Effectbeoordeling

Op basis van de Quicksan kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet worden uitgesloten. Hiervoor is aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk. Boombewonende vleermuizen ondervinden in dit plangebied geen invloed van de voorgenomen ontwikkeling.

5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn veel soorten algemene broedvogels aangetroffen, waarvan een deel binnen het plangebied broedt. Een aantal spreeuwenpaartjes broedt in de holtes van muren bovenaan regenpijpen, er is een merelnest aangetroffen op een horizontale regenpijp links van de hoofdingang van Stevenskamp, een paartje boerenzwaluw broedt in de stal aan de rand van de geitenweide, en er zijn nesten aangetroffen in de beplanting (o.a. van houtduif, Afbeelding 5.3). Het betreft hier echter geen jaarrond beschermde soorten.

Afbeelding 5.3 | Nest van een houtduif, aangetroffen in een conifeer tegenover het hoofdgebouw

De enige jaarrond beschermde vogelsoort die werd aangetroffen is de huismus. Deze waren veelvuldig foeragerend op het terrein aanwezig. Huismussen broeden vaak onder dakpannen van huizen, maar soms ook in permanent groene vegetatie (grote coniferen of met klimop begroeide gevels). Het te slopen gebouw heeft echter een plat dak met randen die met metalen hoekprofielen zijn afgewerkt – dit sluit overigens ook broedgevallen van de jaarrond beschermde gierzwaluw uit. Permanent groen is vrijwel niet aanwezig. Geschikt broedhabitat is dus niet aanwezig binnen het plangebied. De huismussen bleken wél te broeden in de wijk ten zuiden van het plangebied; in de straat ‘Het Wormer’ zat vrijwel op elk dak een roepende huismus man. Stevenskamp is voor deze broedpopulatie wel een waardevol foerageergebied, al bieden de tuinen rondom de huizen waar gebroed wordt ook voldoende habitat.

Effectbeoordeling

Gezien de afwezigheid van verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogels kunnen er geen negatieve effecten van de werkzaamheden zijn op verblijfplaatsen van deze soorten. Algemene broedvogels die in en rondom gebouwen en vegetatie op het terrein broeden, kunnen wel negatieve effecten ondervinden wanneer vegetatie verwijderd wordt. Het vernielen van nesten van vogels wanneer deze in gebruik zijn is een overtreding van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming. Indien hier sprake van is, dienen de mitigerende maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.2 uitgevoerd te worden.

5.5 Vissen

Naast het westelijk gelegen gebouw (Stevenserf) ligt een vijver, maar deze wordt niet door de werkzaamheden beïnvloed. In de rest van het plangebied ontbreekt oppervlaktewater, waardoor deze soortgroep buiten beschouwing kan worden gelaten.

Afbeelding 5.4 | Vijver te westen van locatie Stevenserf

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

5.6 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van amfibieën aangetroffen, maar uit NDFG-gegevens is wel gebleken dat in de omgeving van het plangebied de bastaardkikker (*Pelophylax esculentus*), bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en poelkikker (*Pelophylax lessonae*) voorkomen. Op de poelkikker na, zijn dit allemaal soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling.

Voor de poelkikker is binnen het plangebied geen geschikt habitat aanwezig, waardoor het voorkomen van deze soort kan worden uitgesloten. In de vijver naast Stevenskamp zouden vrijgestelde amfibieën kunnen leven (hoewel de aanwezige goudvissen een belangrijk nadeel vormen voor hun voortplanting). De vijver zelf wordt niet beïnvloed, maar het is mogelijk dat er zich incidenteel amfibieën in de rest van het plangebied begeven. In het kader van de zorgplicht is het noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor deze dieren.

Effectbeoordeling

Er komen geen beschermde amfibieën in het plangebied voor. Wel komen mogelijk amfibieën voor waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Negatieve ef-

fecten op beschermde soorten amfibieën zijn dus uitgesloten. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming) indien vrijgestelde soorten worden aangetroffen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het verwonden of doden van individuen te voorkomen. Vooral padden kunnen jaarrond verscholen zitten onder objecten als stenen of stukken hout (de overige soorten in de winter ook). Bij het verwijderen hiervan dient men dus voorzichtig te werk te gaan. Indien noodzakelijk dienen aanwezige soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het werkgebied.

5.7 Reptielen

In het plangebied zijn geen reptielen aangetroffen. Er zijn uit de wijdere omgeving wel waarnemingen bekend van ringslang (*Natrix helvetica*), maar binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig.

Effectbeoordeling

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat zijn negatieve effecten op reptielen uitgesloten.

5.8 Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Dergelijke soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (NDFG, 2018). Strikt beschermde ongewervelden als dagvlinders en libellen stellen specifieke eisen aan hun biotoop. In het plangebied zijn in het geheel geen geschikte biotopen voor deze soorten aanwezig.

Effectbeoordeling

Op basis van literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde ongewervelden in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is dus uitgesloten dat de voorgenoemde werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde ongewervelden.

6 Conclusie en advies

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreedt, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- *Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?*

Ja, binnen het plangebied broeden veel algemene vogelsoorten: er zijn nestplaatsen aangetroffen in en direct rondom de gebouwen, en in de vegetatie op het terrein. Daarnaast kunnen vleermuizen verblijfplaatsen hebben in de muren van het te slopen gebouw. In de beplanting rondom dit gebouw kunnen bovendien egels verblijfplaatsen hebben. Deze zijn in de provincie Overijssel vanaf ca. oktober 2019 niet langer vrijgesteld van hun beschermde status bij ruimtelijke ontwikkeling.

- *Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?*

Ja, door de sloop van het gebouw en verwijderen van vegetatie in het broedseizoen worden nestplaatsen vernield en mogelijk jonge vogels gedood. Door het gebouw (en eventueel de stal aan de rand van de geitenweide) te slopen gaan mogelijk ook verblijfplaatsen van vleermuizen verloren of kunnen vleermuizen worden gedood.

Het verwijderen van bosschages kan ook ten gevolge hebben dat verblijfplaatsen van egels worden vernield.

- *Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren?*

Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Hierna kan

worden bepaald op welke wijze negatieve effecten zo veel mogelijk kunnen worden gemitigeerd. Ditzelfde geldt voor de egel, indien er na ca. september 2019 gestart wordt met de werkzaamheden.

Negatieve effecten op broedvogels met een niet-jaarrond beschermde nestplaats kunnen worden gemitigeerd volgens de beschrijving in paragraaf 6.2.

- *Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?*

Ja, omdat op dit moment niet duidelijk is in hoeverre gebouwbewonende vleermuizen gebruik maken van het te slopen gebouw, moet hier aanvullend onderzoek naar worden gedaan. Daarnaast moet er aanvullend onderzoek worden gedaan naar verblijfplaatsen van egels in het plangebied als de geschikte vegetatie (en de schuur aan de rand van de weide) na ca. september 2019 worden verwijderd.

Voor gebouwbewonende vleermuizen zal er volledig onderzoek moeten plaatsvinden om vast te stellen in hoeverre en met welke functie het te slopen gebouw gebruikt wordt. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens de voorwaarden uit het vleermuisprotocol (2017). Dit protocol is ontwikkeld door de Zoogdierverseniging en het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevens-autoriteit Natuur (GaN). Het onderzoek houdt in dat tijdens de kraamperiode (half mei tot half juli) en tijdens de paarperiode (half augustus tot eind september) in totaal vijf bezoeken aan het plangebied moeten worden gebracht waarbij de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in kaart wordt gebracht.

Voor aanvullend onderzoek naar egels is op moment van schrijven van deze rapportage nog geen algemeen gehanteerd protocol. Naar verwachting wordt hierover in de loop van 2019 meer duidelijk.

6.2 Mitigerende maatregelen

Om passende mitigerende maatregelen te bepalen voor eventuele negatieve effecten op aanwezige vleermuizen, moet eerst het aanvullend onderzoek worden uitgevoerd.

Voor algemene broedvogels waarvan nesten niet jaarrond beschermd zijn, geldt dat er geen sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming indien de volgende mitigerende maatregelen in acht worden genomen:

- Er dient te worden gewerkt buiten de broedperiode, deze loopt globaal van 15 maart tot 15 juli (maar broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd). Indien wenselijk is dat de werkzaamheden tijdens het broedseizoen van vogels plaatsvinden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie op broedvogels gedaan te worden door een ter zake kundige. Als blijkt dat geen broedende vogels aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Wanneer een broedgeval wordt vastgesteld, dienen de werkzaamheden echter te worden uitgesteld totdat het nest door de jonge vogels verlaten is en niet langer gebruikt wordt.
- In het plangebied broeden vogels niet alleen in de vegetatie, maar ook in en direct rondom de bebouwing (o.a. spreek, merel, boerenzwaluw). Ook werkzaamheden aan (de buitenkant van) het gebouw dienen dus buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of na controle op broedgevallen.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt verder een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

6.3 Conclusie

Nader onderzoek zal verder moeten uitwijzen of er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, of eventueel egels aanwezig zijn. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gezegd een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Het aanvullend onderzoek zal ook uitwijzen welke mitigerende maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). - Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). - Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017) Vleermuisprotocol maart 2017.
www.netwerkgroenebureaus.nl.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

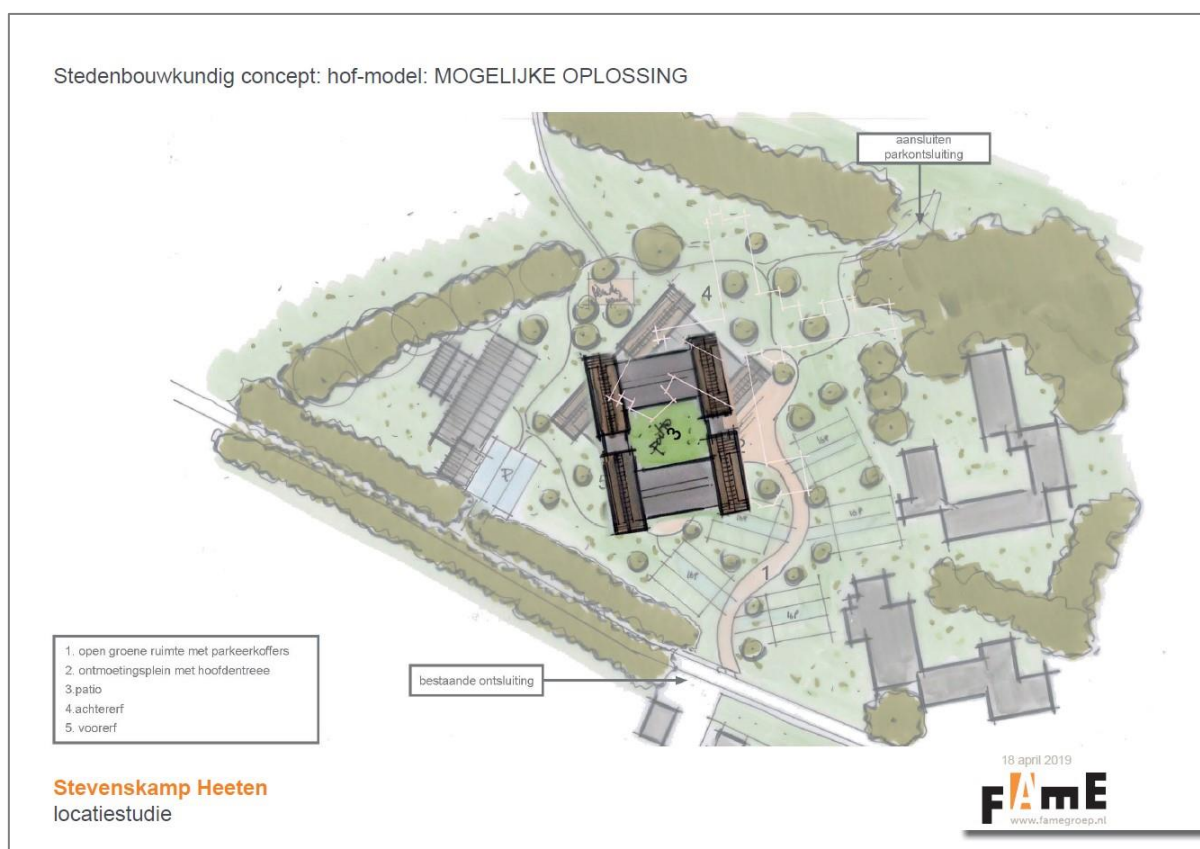
7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten
Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna
Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Concept toekomstige situatie

Figuur A.1 | Concept van de toekomstige situatie in het plangebied aan de Weseperweg te Heeten

Bijlage B. Overzicht algemene vrijstellingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van beschermde soorten waarvoor in de provincie Overijssel een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. De rode soorten worden in de loop van 2019 (ca. oktober) van deze lijst gehaald. Na die wijziging moeten bij (potentiële) aanwezigheid van de betreffende soorten meer vervolgstappen worden genomen, zoals aanvullend onderzoek, mitigatie van negatieve effecten en eventueel een ontheffingsaanvraag.

Tabel B.1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Overijssel

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton (Triturus) vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

